

הגוזל עצים פרק תשיעי בנא קמא

קה.

עין משפט
נר מצוה

(6) לעיל פ"ג ט' טור מכ,
(8) כלים פ"י מ"ד (ד) לעיל
ז' (ט) ס"א ל"ג

הנהגות הב"ח

(6) נמי דהשתא לאו ממזנה
הוה כיון: (8) שם ל"ב
גזילה גביה או דלמא:
(9) רש"י ד"ה חזית וכו'
רמזר"ח י"ה וכו':
(10) בא"ד נ"ו אלו כלים
מזלין:

מוסף רש"י

ותנא תובא. כלומר מילי
מנא שלנו המסייעו בנפול
(מדושי' כ"ד). גזל חמץ
ועבר עליו הפסח אומר
לו. לנגול הרי שלך
לפניך. בעין כמות שהיא,
דהיינו שאינו יוצא הוא
(דע"ט טו) ונגול שישלם לו
אותו עמו וקרינא דה
וישכי את הגזילה לשר גזל
שהי לא נשתנה (גיטין
כ"א).

ועוד דקמשי ליה כשעמד בדין קודם מיממו והך העמדה מאי
מהני הרי כבר נשבע ולא הוה דלא חוקמינן ללא הוה אז והוה
זנו ועוד דקמשי כשעמד בדין מכלל דעד השתא בשלם עמד בדין
והא נשבע הוא ואזינו קמיני מכלל דכ"ד הוה הלך ל"ג ליה. וה"ג
אי הכי חומש נמי משלם אמר רב הונא
כו' אי הכי ממון גמור הוא
וחומש נמי לשלם: לפי שאין משלמין
חומש על כפירה שבכוד קרקעות.
דחומש אמאי קאמי אשבעתא לאו
שבעה היא דק"ל שבעות (דף מ"ב):
אין נשבעין על הקרקעות והאי בן
כי אשבעתא כפר לה שבכוד
הקרקעות דלא לאו משום אחריות
נכסיס לאו עליה רמיא לשלומי:
רבא אמר. לעולם בגזילה קיימת
ודקשיא לך ולחייב הבן חומש על
שבעתא ענמו כיון דהוה הכא
כשהיתה דקשיא שממון אזינו נתון זה
מופקדת ביד אחרים גזילה זו כמוכה
דכי אשבעתא הוי בקושטא אשבעתא
(ס' ו) ולא תימא דשיקרא אשבעתא כדסברת
לעיל) ותנן נכס' שבעות (דף ט' ו):
וחייבים על זדון השבעה ועל שגגתה
עם זדון הפקדון ואין חייבין על
שגגתה גרידתא כי הכא דליזיה
אנשיה: לא שנו אלא שאין. אומה
חיי פרוטה קיימת מן הגזילה עלמא
וחיי פרוטה הוא דמחייב ליה ולא
ממונה איכא אבל אם קיימת היא מן
הגזילה עלמא כר"ל ל"ך: חיישינן שמא
סייקר. ומעמד על הפרוטה: חייב
למסור לו. אגודה אחרת ואע"פ
דהשתא לא שויא פרוטה כיון דשבעת
גזילה הוי שוה פרוטה בעי להאדוריה
ולהוליקה אחריו: ופגא פגא. מנא
דדון קיימתי: שגילת. אחת מהשמים
ששירי: ונשרה ששירי מהו. הוי
גילוח או לא: אמר ליה רב אחא
לרבינא נזיר שגילת. כל השערות
אחת אחת קמבעיא ליה בתמיה.
כלומר הא ודאי גילוח הוי כיון ששבעת
שכא לגלח האי שיעור הזה ציה שיעור
גילוח וגילוח אחת ואע"פ דנשרה
שניה גילוח הוא: שנשרה אחת.
שכשכא לגלח אין כאן שיעור גילוח:
ה"ג מי אמרינן השם מיהא ליכא
שיעור: כחיי שניקבה וספסוף שמרים.
ונתנוה ע"פ ארובה (ט) וממרחת
יפה סביבומיה וטומאה צבית מללת
על העלייה כולה מללג צה שום
טומאה דסתימת שמרים סתימה
היא ולא שטתה ציה טומאה במקסת
כלים שפרק (ט) ולא מזלין: אגף.
לשון מגופה. אגף חזיה היה צה ממתייה
שיעור נקב לטמא וכלי המקבל
טומאה אינו חוזק צפני הטומאה
ואגף צטיט חזיה מהו מי אמרינן
דהשתא מיהא ליכא שיעור נקב או
דלמא הא לא סתם שיעור סתימה:
סקקה צומורה. ואין שם שמרים:
עד שימרה. צטיט מן הצדדן
של זמורה לסותמו היטב:
נשבע

אמר רבא גזל שלש אגודות בג' פרוטות והוזלו ועמדו על שתיים
חייב להחזיר לו אחרת. פי' אם ישנה בעין מחזיר אותה
ואם לאו משלם ליה שוה פרוטה כמו שהיתה שוה בשעת הגזילה
והוא הדין בצמת שגזלה והחלה שמחזיר לו אגודה או דמיה אלא
רבותא נקט דלפניו צבילתא דקיים
מזות השבעה צמרתו אפ"ה שמי
להחזיר לו אחת אע"פ דמהאי ומנא
תונא דמייתי לא משמע מיהא אלא
היכא דגזול אחת והחלה דהיה דמיא
לגזול חמץ ועבר עליו הפסח הריא
רבותא דג' קאמר רבא מסברא
ומדנקט והוהו משמע דפשיטא ליה
דלס גזל ג' אגודות שוות שמי
פרוטות והחזיר לו צ' מתן דלא
מיחייב להחזיר לו שלישי כיון
דמעיקרא שבעת גזלה לא הוי ממונה
ולשמת מייקר לא חיישינן:
ה"ג בעי רבא גזל ב' אגודות
בפרוטה והחזיר אחת מהן סהו
פי אפ"ה השתא מיהא יציבא גזילה
גביה או דלמא הא לא אהדר גזילה
ול"ג הא דגרס בספרים הוקרו
ועמדה כו': מצות השבה אין
באן. נראה ללא צבי למפסט אלא
ללא מעבד מזות השבעה ומזות השבעה
מיהא לא קיים: מצות גילוח אין
באן. ומעבד מלשמות יין ומללמא
למתיס כאלו לא גילח כלומר כמ"ד
גילוח מעבד דלחר ישתה הנזיר יין
אחר כולס א"ר לענין מלוה קאמר
דלא קיים מזות גילוח ואליצא דכ"ע
דפלוגמא היא צנויר צפ" ג' מינין
(דף טו): הרי אפרו חבית שנקבה
וסתמיה שמרים בו'. מה שפירס
צקונטרס חבית שנתנה ע"פ ארובה
ומללת על העלייה אין נראה דהיא
משנה דמייתי בסמוך חבית שנקבה
היא נכס' כלים צפ"י (מ"ו) דמשמע
דמיירי להניל מה שנתנה אם היא
צחלה המת דלא הוה מיירי ע"פ
ארובה היה לו לשנותה נכס' אהלוח
ועוד דלשון הללה לא הוה משמע הכי
דה"ל למימר חוללת ונראה לפרש
דאיירי בחבית המוקפת למיד פתיל
שאין טומאה נכנסת צה צחלה המת
ונקבה צכונס משקה דהכי היא
שיעורא דלמחר נכס' כלים (פ"ט מ"א)
וסתמיה שמרים מללת על כל מה
שצמחה והא דלמחר צכונס המלניע
(שבת דף טז). ולענין למיד פתיל עד
שיפחת רובו היינו בסתמיה שאם
נקבה וסתמיה הוי שם כלי עליה עד
שיפחת רובה דלא הוה מהני לה
סתימה דהוי כחוללים שגבינן צטיט
כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו
שפי' צקונטרס בהמלניע ולענין למיד
פתיל עד שיפחת רובו דכלי חרס
המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת
דכך נקביו עד שיפחת רובו כדמוכח
במסכת כלים שפרק שלשה דשיעורו
צכונס משקה וכן משמע צההיא
שמציא התם צקונטרס נתנה קדירה
ע"פ ארובה דלמחר צ"ש הכל טמאים
צכונס משקה ואפילו צ"ה לא מטהרי
אלא עלייה אבל קדירה טמאה אלמא

בשעמד בדיון אי בשעמד בדיון אפילו חומש
נמי משלם אמר רב הונא בריה דרב יהושע
לפי שאין משלמין חומש על כפירת
שעבוד קרקעות רבא אמר הכא כמאי
עסקינן כגון שהיתה דיסקיאי של אביו
מופקדת ביד אחרים קרן משלם דהא איתיה
חומש לא משלם דכי אישבעתא בקושטא
אישבעתא דהא לא הוה ידע: חוץ מפחות
שוה פרוטה בקרן כו': אמר רב פפא לא
שנו אלא שאין גזילה קיימת אבל גזילה
קיימת צריך לילך אחריו חיישינן שמא תיקר
איכא דאמרי אמר רב פפא לא שניא גזילה
קיימת ולא שניא שאין גזילה קיימת אינו
צריך לילך אחריו לשמא תיקר לא חיישינן
אמר רבא גזל שלש אגודות בשלש פרוטות
והוזלו ועמדו על שתיים אם החזיר לו שתיים
חייב להחזיר לו אחרת ותנא תונא גזל חמץ
ועבר עליו הפסח אומר לו הרי שלך לפניך
מעמא דאיתיה בעיניה הא ליתיה בעיניה
אע"ג דהשתא לאו ממונה (ט) כיון דמעיקרא
ממונה הוא בעי שלומי הכא נמי אף על גב
דהשתא לא שוה פרוטה [כיון דמעיקרא הוי
שוה פרוטה] בעי שלומי בעי רבא גזל שתי
אגודות בפרוטה והחזיר לו אחת מהן מהו
מי אמרינן השתא ליכא גזילה (ט) או דלמא הא
לא הדר גזילה דהוא גביה ידר פשטה
גזילה אין כאן השבה אין כאן אי גזילה אין
כאן השבה יש כאן הכי קאמר אף על פי
שגזילה אין כאן מצות השבה אין כאן
ואמר רבא הרי אמרו נזיר שגילח ושייר
שתי שערות לא עשה ולא כלום בעי רבא
גילח אחת ונשרה אחת מהו אמר ליה רב
אחא מדיפתי לרבינא נזיר שגילח אחת אחת
קא מבעיא ליה לרבא אמר ליה לא צריכא
כגון שגשר אחת מהו וגילח אחת מי אמרינן
השתא מיהת הא ליכא שיעור או דלמא הא
לא גילוח הוא דמעיקרא הא שיעור שתי
שערות והשתא כי גילח לא הוי ב' שערות
הדר פשטה שער אין כאן גילוח אין כאן אי
שער אין כאן גילוח יש כאן הכי קאמר אע"פ
ששער אין כאן מצות גילוח אין כאן ואמר
רבא הרי אמרו חבית שניקבה וסתמיה
שמרים הצילוה בעי רבא אגף חזיה מהו
א"ל רב יימר לרב אשי לאו משנתנו היא
זו דתנן חבית שניקבה וסתמיה שמרים
הצילוה כפקקה צומורה עד שימרה ל' היו בה
שתיים עד שימרה מן הצדדים ובין זמורה
לחבירתה מעמא דמרה הא לא מרה לא
אמאי ותיהו כי אגף חזיה אמרי הכי
השתא התם אי לא מרה לא קאי אגף
חזיה במידי דקאי קאי ואמר רבא הרי
הפסח אומר לו הרי שלך לפניך בעי רבא
נשבע

קלב א מ"י פ"ח מהל'
גזילה ואבידה הלכ'
ד' ופ"ו מהל' שבעות
הלכה ג' ד קמז לאזין רה
ועשין ענ:
קלב ב מ"י פ"ו מהל'
גזילה ואבידה הלכה
יא סמב עשין ענ טור ש"ע
ק"מ פ"י שם סעיף ג':
קלב ג מ"י שם ס"א
הלכה ו סמב שם
טו"ט ע"מ פ"י שם סעיף
ג':
קלב ד ה מ"י שם
טו"ט ע"מ שם סעיף
ד':
קלב ו מ"י פ"ח מהלכות
מירוח הלכה ו:
קלו ז ח מ"י שם הלכ' ו:
קלח ט י ב ל מ"י פ"ח
מהלכות טומאה מת
הלכה ח:

טומאה נכנסת צמחו צכונס משקה: אגף חזיה. תימה היכי דמיא הך צביא להך צעיות דלעיל דלעיל
חועיל סתימה דמ"ל אם לא נקבה מעולם אלא כך ומ"ל שאגף חזיה [ועוד] תימה דהכא אמר בסתמיה שמרים שמה סתימה וצכונס
דיצמות (דף טו): אמרינן חבית של זימים מגולגלים צ"ש אומרים אין צריכה לינקב ומודים שאם נקבה וסתמיה שמרים שהיא טעורה
י"ל דהתם ודאי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לצעלים צמה שיוצא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמיה שמרים לאו סתימה
מעלייתא היא אבל לענין להליל ממומה היא סתימה מעלייתא:

ושמואל אמר אהוב. תימה היכי מ"ל לחיוב דאס כן הו"א
בתיבתא זו ואין ל"ל זו: **מאי** לא עונש דמזון.
תימה במזון מה שייך לומר לא עונש אל"ל הזהיר דשאלמא
בעונש שבוטע דהיינו קרבן שייך דנפסק ומילא ליכא קרבן משום
לית צה ללו אע"ג דליכא כרת:
כאן שהורה כאן שבאו עדים.
ואיטריך שמי אזהרות משום
דעונשין אין שוין דבהודה שייך חומש
ואסס ובעדים לא שייך אל"ל חיוב
עונשין ומיהו תימה אמאי קאמר
בתיבתא מוכחש עונש שמענו ונסיפא
אומר מונשבע על שקר דכיון דלא
מיידי אל"ל לאמר שבוטע מרזייהו
ה"ל למימר מונשבע על שקר:
אחד שבועת העדות ואחד שבועת
הפקדון. וא"ת אמאי לא חשיב
שבועת מלוה וי"ל משום דשבועת
במלוה לא כתיב אל"ל מפקדון אמאי:
איתמינה

קלמ א מיי פ"ח מה"ל
שבועת הלכה ה:
קמ ב ג מיי סס הלכה
ט:
קמא ד ה ו ז מיי סס
הל"ל ו ה"ל ו"ל:
קמב ח מיי סס פ"י
הלכה ה:
קמג ט מיי פ"ג מה"ל
גולה הלכה ד סמג
עשין עב טושי"ע ח"מ ס'
ר"ד סע"ף א (ר"ב אל"ל)
מ"ל ונב"מ פ"ח דף סג.
וכפ"י דף ע"ג.
קמ"ד מיי פ"ג מה"ל
טוען וטוען הלכה
ג סמג עשין א טושי"ע
ח"מ ס' כ"ב סע"ף ג:
קמ"ה ב ל מ טושי"ע סס
סע"ף ד ע"ג נב"מ:

מוסף רש"י

תדורא. משמעט (ב"ח
כ: גירסת תרדא) שט"ס
כזול (מחיים כה) (ל"ן
אמר על (ברכות ח"ג)
המשביע עד אחד.
וכפ"י פטור. העד מקרבן
שבועת העדות (שבועות
כ"ג). ושכנגדו חשוד
על השבועה. הכופר
שהנשבע שנגדו חשוד על
השבועה ונחמ"כ הנשבע
שבועה מן הכופר ע"י
הדלה מתקבל נשבע
המוכח וטע"ל (שבועות
ח"ד). אחד שבועת
העדות כ"ו. כ"ן שנמשך
על שבועת העדות. כ"ן
שנמשך על שבועת הפקדון
שכפ"י ונשבע על שקר.
ואפילו נחשד על שבועת
שוא. שהיא רע לשמים
עליה ולא נבדית. אעפ"כ
הוא נפסל על ידי
לשנויה (שם ח"ה). הכופר
במלוה. כ"ן על כו"ה
כ"ן על מקל"ת. ונכ"ל
עדים והעדותו עד שלא
נשבע. כשר לעדות. ולא
אמרין גזל הוא הכופר
אמרי אל תשם רשע עד.
דכיון דמלוה להולאה ניתנה
דלמא זכ"ר להולאה ונכ"ר
עד דהוה לי זוזי ופריעטא
ליה ולי מדינה ליה השתא
ויבעי מי בני' (ד' ט') ולא
אמרין שהיא אמונה הוא
אלא אשמועי קמשתמיט
ליה משום דמלוה להולאה
ניתנה ואין עכשיו צדו
נמה לפריע (שבועות ח"ה).

נשבע עליו. לאמר שנאמר נשבע שאין אללו ולא גזלו ממנו: **מהו**.
מי אמרינן הא מנח ויכול לפטור צו את עצמו ואשתכח דלאו מידי
כפריה: **שומר חנם** אני עליו. ונשבע והודה: **חייב**. קרבן שבועה
אע"פ שהודה קודם שבועה בגוף המזון: **שהרי פטר עצמו**.
בשבועה: **מגניבה ואבידה**. אס"ס
היה נגנב ממנו משבועה ואיך היה
נפטור בדברי שקר שהרי הוא עצמו
נגנב ומייב בכל אונסין עד שיחזירנו:
שאל פטור נמתה מחמת מלאכה
ומכחש נשך מחמת מלאכה דלמעבד
מלאכה שיליה ולא לזקמה ביכלתא:
אע"ג דהא קא"ס. ומודה ליה בגריה
והשתא איהו לא כפר מידי אפ"ה
כיון דשאל סוף השבועה לנא לדי
כפירת ממון חייב: **הכל נמי**. אע"ג
דכפירה דחמין כהודאה הוא דהא
עפ"ה בעלמא הוא כיון דשאל יאבד
ויחייב לו ממון ונמלא שמועיל לו
שבועה זו להפטר מייב: **אס"ס**
מכרסו. לקמן פריך מאי מודה
בעיקר איכא: **טועה בדרך מלאסיו**.
והביאומי לביט: **ס' סדורא**. אין לז:
הילך. וליכא למימר אילו מיגניב דהא
קמיה קאי וסקיל ליה: **איבעיא לך**
לאהדוריה גיבלי. כשמלאמו לא
היה לך לאוספו אל ביתך שהרי מכיר
היית צו ואין לך גנב גדול מזה:
שלא שבועת הן. בעדות אבידה
שהשביע את העד אס ראיית את
אבידתי ואמר לאו ואח"כ הודה:
הכיר **בה** ולא **במולאה**. האבידה
שאמר שראה אותה מהלכת בנשות
אחרת ואינו יודע מי הוא או הודה
שהכיר במולאה ולא בה והיה לו
לומר איש פלוני מלא אבידה ואינו
יודע אס שכן הוא ובעד אחד קמיידי:
לפטור. על כו"ן פטור העד:
המשביע עד אחד. וכפר ואמר
שבועה שאיני יודע לך עדות: **פטור**.
העד מקרבן שבועת העדות דהא אי
הוה מסהיד ליה לא הוה מחייב להיאך
אלא שבועה. ואע"ג דליכא למימר
דלמא לא משתבע גורם למזון פטור
והני נמי גורם למזון נינהו: **א' בה** ולא
במולאה. אי הוה מסהיד ליה
ראייתה שנמלא בזוית פלוני ואינו
יודע מי מלאה היה ממזר בזוית
שכונה עד שיועוהו **א' וכ"ש** במולאה
ולא בה **א' ומיהו** ממון ממש לא מפקדו
דאי נמי אסהידו ליה ראינו שמלא
פלוני זה היה יכול לומר נאנסה ממני
ופטור עצמו משבועה: **הכופר**
בפקדון. ונכ"ל עדים: **נעשה** עליו
גזלן. משעת כפירה ואע"פ שלא

נשבע ומכ"ן ואיך אין לו דין דשומר חנם אל"ל חייב צאונסין אס יאנס: **וכחש** בה למדנו **לעונש**. דכתיב בתריה והשיב את הגזילה אלמא
קמה ליה צאונסיה משעת וכחש עד לעבד השנה וזהו עונשה: **ה"ג** מאי לאו **עונש כפירה**. כלומר עונש דמאי לאו דלענינא אכפירה
אף על גב דלא אשתבע: **לא עונש שבועה**. האי עונש דעניניה קרא להחייב צאונסין משום שבועת שקר היא אל"ל אי לא אשתבע
לא: **ונשבע על שקר למדנו לעונש**. דכתיב בתריה חומש ואסס: **ה"ל** לא **תשקרו**. דהיינו אזהרת שבועת שקר דמייך ליה לא משבעו
בשמי לשקר ומלא תשקרו נפקא לן דבשבועת כפירת ממון משתעי כדכתיב איש בענימיו כמו וכחש בענימיו בפקדון: **כאן שהודה**.
בסיפא כשהודה שיש חומש ואסס: **ושכנגדו חשוד**. במשעת שבועת (דף מד:) גבי ואלו נשבעין ונוטלין דהא אחד מהן מי שהיה לו צינור חייב
שבועה והוא חשוד על השבועה שנמלא שקרן שבועתו שכנגדו נשבע ונטול: **אחד**. שנמשך על שבועת העדות: **ואחד**. שנשבע
על שבועת הפקדון שראינוהו שנשבע לשקר ואפילו לא נחשד אל"ל לשבועת שוא שאין בה כפירת ממון ורע לשמים הוא ולא רע
לנריות נפסל לשבועת ממון: **ואס איסא**. לדרכי שעת דמשעת כפירתו נעשה גזלן למה לי למתנייה גבי הך דמשמע דלא אפסיל
עד שעת שבועה כי הך הא משעת כפירה אפסיל ליה משום דהו גזלן: **דקאי באנס**. וכי אמר רב ששם כגון דאמרין שהדי דמי
כפר ליה צדיקה נקט ליה **א' (מדע)** דהיכא דליכא למימר לאשמועי איכיון עד דמייתי ליה לא מפקיל בלא שבועה: **דאמר רב**
אידי הכופר במלוה. ולא נשבע ונכ"ל עדים כשר לעדות דמלוה להולאה ניתנה ואינו עכשיו צדו ורואה לדחותו עד שתשיג ידו:
בפקדון

תורה אור השלם

1. אי מצא אבדה ונחש
בה ונשבע על שקר על
אחת מכל אשר יעשה
האדם לחטא בהנהגה:
ויקרא ה' כב
2. לא תגנבו ולא
הכחשו ולא תשקרו איש
בעמיתו: ויקרא י"ט א

הנהגות הב"ח

(ב) גבי ימיב רבה וקאמר
וני רב עמיה לרבה:
(ג) שם מתקנין סיפא
דאיבעיא:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קו.

עין משפט
גז מצוה

(א) ולעיל סג: קמחן קח: שבעות מעט, (ב) ולעיל מה. סבות מ: (ג) שבעות מה, (ד) עס ל: (ה) לעיל מה, (ו) שבעות ל: (ז) ו"מ (ח:), (ט) ו"מ (י:), (יא) ו"מ (יב:), (יג) ו"מ (יד:), (טו) ו"מ (טז:), (יז) ו"מ (יח:), (יט) ו"מ (יט:), (כ) ו"מ (כ:).

תורה אור השלם

1. שבעת ימי תורה בין שבתים אם לא שבת יד במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם: שמות כב י

הגהות הב"ח

(א) גמ' י קמחן רב גזון שטות:

גליון הש"ס

גמ' אבר רבא מחברא מלתיה דרב גזון דף ג' ע"ב ושי"ט: שם הורה מעצמו עין לקח דף קה ע"א חזק' ד"ה וכו' ע"ל:

בפקדון פסול לעדות. ומוקמינן לה דריש שנים אוחזין⁽¹⁾ כגון דלמרי סהדי דהיה שעתא דכפר ליה נקיט זידיה ומפסיל אף ע"ג דלא אשחבז דחי באשחבז מה לי מלוה מה לי פקדון: שבעה קונה. קמ"ד להחמיצו זבונאם משעה שנשבע לשקר קאמר: ואיצטית

בפקדון פסול לעדות והאמר אילפא שבועה קונה שבועה היא דקניא אבל כפירה לא קניא הכא נמי דקיימא באגם ואיבעית אימא מאי שבועה קונה כדרב הונא דאמר רב הונא אמר רב "מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי ונשבע ואח"כ באו עדים פטור שנאמר וילקח בעליו ולא ישלם כיון שקבלו הבעלים שבועה שוב אין משלם ממוך גופא אמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כולם ונשבע ובאו עדים פטור שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם כיון שקבלו בעלים שבועה שוב אין משלמן ממוך * אמר רבא מסתברא מולתיה דרב במלוה דלהוצאה ניתנה אבל פקדון ברשותיה דמריה קאי והאלהים אמר רב אפילו בפקדון דכי כתיב קרא בפקדון כתיב יתיב רב נחמן וקאמר דהא שמעתא איתיביה רב אחא בר מניומי לרב נחמן⁽⁶⁾ היכן פקדוני

איתביה רב אחא בר מניומי. פי' בקונט' ללא פריך אלא מרשע והעדים מעידין כו' ולא מסיפא ואין נראה דהא רבא מקשה לקמן כהדיא מרודה דלכתי ללא מחלק בין הורה לעדות עד דמתרץ לקמן הכי וא"ת א"כ אמאי לא פריך נמי מסיפא ונראה דהא דחייב ללא אמר

בטוען טענת גנב ונשבע וכו' עדים זיהא פטור דא"כ לא משכחת כפל דכתיב זבונתיא אכל בהודה ס"ד דרב פטור וכו' ע"ג דשבעה והודאה כתיב חומש רב הוה מוקי לקרא בקפץ ונשבע דחומש ואשם מחייב אף אשבעת ענמו אכל נשבע ע"פ כ"ד והודה צעי למימנר רב דפטור לאשבעת כ"ד כתיב ולקח זעליו ולא ישלם: כאן שקפין תימה אש כן אמאי נקט ברישא טוען טענת אכל אפי' בטוען טענת גנב הי"מ למקט ללא מחייב כפל כיון שקפץ: קפץ לא מצית אמרת להשבע עליו ע"ג קמני ומינה ללעיל קמני משביעך אני ומוקי לה בקפץ ויש לומר להשביע עליו משמע ע"י כ"ד אכל משביעך אני משמע שקפץ והשביעו: ולשני

א"ל אבר משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן * הורה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם א"ל רב נחמן הכא במאי עסקינן כגון דנשבע חוץ לב"ד א"ל אי הכי אימא סיפא היכן פקדוני אמר לו נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שנגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם ואי סלקא דעתך חוץ לב"ד מי איכא כפל א"ל יכילנא לשנויי לך רישא חוץ לבית דין וסיפא בבית דין * מיהו שינויא דחיקא לא משנינן לך אידי ואידי בבית דין ולא קשיא כאן בקפץ כאן בשלא קפץ א"ל רמי בר חמא לרב נחמן מכריז דרב ילא סבירא לך משכוני נפשך אדרב למה לך אמר ליה לפרושה לדרב דרב הכי מתרץ לה למתניתין והא רב קרא קאמר אמרי קרא * ללכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין הוא דאתא ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם הוא נשבע מתוך רב המנונא * והשביע עליו חמשה פעמים בין בפני ב"ד ובין שלא בפני בית דין וכפר עליו חייב על כל אחת ואחת ואמר ר' שמעון מה טעם הואיל ויכול לחזור ולהודות והכא קפץ לא מצית אמרת השביע עליו חייב על כל אחת ואחת ויכול לחזור ולהודות לא רבא אמר רבא רבא לא הורה לא שניא מוען שבעת אבר ולא שניא מוען טענת גנב (נמי) לא אמר רב דהא כתיב והתודה דכי שלומי קרן וחומש קרן וחומש טענת גנב ובאו עדים רב דהא כתיב תשלומי כפל כי קאמר (6) כגון שמוען טענת אבר ונשבע ולא הורה ובאו עדים אזל רב גמרא ואמרה לשמענתא דרב אמר רבא רבא לא הורה לא רב המנונא תלמודיה דרב וידע דאמר רב הורה וקמותיב הורה ואת אמרת הורה לא אמר רב אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי רב המנונא הכי קא קשיא ליה

א' משלם קנס על פי עמנו: משלם כפל ואשם. אכל חומש לא דחומשו עולה לו ככפלו כדלמרינן בפרק מרובה (לעיל דף סה:). אלמא בין נשבע וכו' עדים בין נשבע והורה חייב: אלא אמר רבא. לא משנייה למיזבתיא דרב המנונא לדדין דיכול לחזור ולהודות לאו מיוצתא הוא לרב טוען טענת אכל ונשבע והורה לא אמר רב דפטור: דהא כתיב והסודה. גזול הגר כתיב (במדבר ה) ונשבע דהא קרן וחומש כתיב: וטוען טענת גנב וכו' עדים נמי לא אמר רב. דכפל כי כתיב כתיב נשבע וכו' עדים כדלמרינן בפרק מרובה (לעיל סג:): אמר נשבעתא. להא דרבא דלמרי כל הורה לא אמר רב: רב המנונא תלמודו דרב הוה. דקימנא לן אמרי כי רב רב המנונא בפ"ק דסנהדרין (דף טו:) ואי לאו דידע דאפילו בהודה פטור רב לא הוה מותיב ליה מהואיל דיכול לחזור ולהודות: א' קרן וחומש ואשם. ולא כפל דאין

קמחן א ב מ"י פ"ב מהל' טוען ונשבע הלכה אי סמח ע"ג זה טוען ח"מ כ"י פו טעין וטעין ל (ולדל כרב) ורב אלפס כאן ונשבעת סוף פ"ו דף ש"ט:
קמחן ג מ"י פ"ב מהל' הלכה ד קמחן ט טו"ט ח"מ פ"ב טעין ט: פ"ב:
קמחן ד מ"י פ"ו מהל' שבעות הלכה ט קמחן לאלף רמח:

מוסף רש"י

בפקדון. הוסיף בפקדון אפילו על מקצת וכו' עדים והעדות, פסול לעדות. דמאי הוא ליה בני פקדון להשטמותי נפשיה, ושמא ממלך אכל ממנו ושממתי ליה עד דמשכח ליה, לקמן (ה) מוקמינן דאלמא סהדי ואמרי הוה שעתא כהדיה נקיט ליה וכו' (ד) ואלפלו לא נשבע, דמשעה דכפר אשתיב ליה למעשה (שבועות) (טו). היכן פקדוני. אמר לשומר חנם היכן שויר, אמר ליה אבר (טז) משלם את הקרן. דאין כפל אלא נשבעת גנב (לעיל טו). הורה מעצמו. שלא באו עדים (שבועות טו). משלם קרן וחומש ואשם. דכתיב או מכל אשר ישבע עליו לשקר וגו' וזהו אשם גוליות, ואינו כל אלא על הודאת פיו, דלע"פ דלא כפי בהדיא פרסא הדיא, כפי רמחמא נאכס גול הגר כפרת נשא והתודו את טעמאס וגו' ומוסמ נמי אנו כלל אשם (לעיל טו). דין שבעת הפקדון ליהיה כהא עד שמונה וכן משפטו וכו' להמספר, דכתיב שבעות גול הגר כפרת נשא והתודו את טעמאס (טו). לכל הנשבעין שבתורה. כל המחייבין שבועה קרן וחומש, נשבעין ולא משלמין. לומר לא חייב חורה שבועה לישבע ולעול אלא הנשבע ישבע לתוכו ולא ישלם (שבועות טו). הואיל ויכול לחזור ולהודות. אמר כפירה, נמאל שכל שבעה הוא סופרו ממון (טו טז). בעל הבית שטען טענת גנב בפקדון. פטור על ידי גניבה, טען נגנב הימנו ושמר חנם פטור מנייה וק"ל שם נשבע וכו' עדים משלם כפל נגנב ענמו, אכל אש הורה חמ"י אין כאן כפל דמריה כנס פטור, אכל חומש ואשם יט משום שבעת הפקדון (טו טז). משלם קרן וחומש ואשם. משום שבעה, ואין כאן כפל דמריה כנס פטור (לעיל טו). רבא משבאו עדים. ומחייב כפל הורה (טו). משלם תשלומי כפל. משום עדים, ואשם. משום שבעה, אכל חומש לא משלם וליפניו לה מהאי מוסף חומש (שבועות טז).

קרא וטלס אומר כדלמרי יוסף עליו, ממון המשלם כדלמרי מוסף חומש, ואינו משלם כדלמרי, כגון זה שישלם עליו כפל, אין